

חלק שמיני

השלמות

פלוגה ו' גדוד 890 – תקציר יומן מלחמה

מפקד פלוגה: סרן דני גונן

סגן מפקד פלוגה: סג"ם אליעזר שוחט

מפקד מחלקה 1 סג"ם לביא (מזרחי) מזור

מפקד מחלקה 2 סג"ם מוטי (וירש) כפרי

מפקד מחלקה 3 סג"ם נחשון בן דוד

יום שישי 5.10.73

הפלוגה בחופשה רגילה. קציני הפלוגה מוזעקים מבתיהם למטה הגדוד בבית ליד.

כוח שמוליק

יום שבת 6.10.73

החל מהבוקר חיילי הפלוגה מוזעקים למטה הגדוד בבית-ליד. המח"ט עוזי יאירי מטיל על המג"ד איציק מרדכי לצוות פלוגת 890 עם פלוגת 202, להקים כוח משימה ולהוריד אותו לסיני מידית. המג"ד ממנה את רס"ן שמוליק ארד כמפקד הכוח ואת סרן רוני שמואל כסגנו, ומטיל את המשימה על פלוגה ו'.

יום ראשון 7.10.73

החל מחצות ועד לסביבות 0500 הפלוגה מוטסת משדה דב לרפידים, כולל נשק, תחמושת, ציוד ופק"ל, בסבב טיסות מטוסי הראלד. ברפידים הפלוגה ממונעת בשלושה אוטובוסים, חשופה להתקפות מטוסים מצרים, מסופחת למפקדת חטיבה משורינית 14 למח"ט אמנון רשף. הפלוגה מתחפרת ומאבטחת מתקנים באזור ילטה וציילון.

יום שני 8.10.73

תנועה בשטח, אבטחת חניוני טנקים.

יום שלישי 9.10.73

התארגנות, הצטיידות בקומנדקרים ובמקלעים כבדים, זיווד, התקנה ודיפון הכלים.

יום רביעי 10.10.73

רס"ן מאיר דגן מגייס 3 לוחמים דוברי ערבית מהפלוגה לכוח מסתערבים מיוחד. בלילה הפלוגה מתחפרת מצפון לציר טליסמן ומבצעת מארב לקומנדו מצרי.

יום חמישי 11.10.73

הפלוגה מתמקמת במחנה אוהלים של יחידה 424 (סיירת שקד).

יום שישי 12.10.73

מצטיידים במספר זחלמי"ם ישנים דגם ג' מרגמות (ללא המרגמות). בלילה הפלוגה מתחפרת שוב מצפון לציר טליסמן ומבצעת מארב לקומנדו מצרי.

יום שבת 13.10.73

תנועה, סיורים וסריקות לאיתור קתקי"ם מצריים בשטח, ביצוע מארבים.

יום ראשון 14.10.73

לפנות בוקר התקלות של מפקדי הכוח שמוליק ארד ורוני שמואל (שפעלו עם סיירת שקד ומחלקת טנקים מגדוד 410 חטיבה 600) בקומנדו מצרי. בתום הקרב נספרו כ-90 לוחמים מצרים הרוגים. שקד ספגו 2 קצינים הרוגים ומספר פצועים.

מבצע "אבירי לב"**יום שני 15.10.73**

מח"ט 14 אמנון רשף מוסיף לכוח עוד זחלמי"ם, אך לא מספיק לאכלוס כל לוחמי הפלוגה. עקב החוסר ברק"ם מתפצל הכוח. חלק נשארים בפיקוד סגן מפקד הפלוגה, אליעזר שוחט (כוח שוחט). בשעה 1700 יוצאים הלוחמים למבצע אבירי לב רכובים על הזחלמי"ם. בשעה 2120 נתקל הכוח במגן נ"ט מצרי של הדיביזיה ה-16 בצומת טרטור-לכסיקון. מאותו רגע הכוח משתתף בקרבות של חטיבה 14 לפתיחת הצומת.

יום שלישי 16.10.73

הכוח משיב אש ומפנה תחת אש פצועים והרוגים של כוחות השריון והחרמ"ש של החטיבה עד שעות הבוקר. נהג המ"פ ספג כדור בראשו שחדר לתא הנהג מבעד לחרך הראיה. לפני הצהריים, מתחפר הכוח על גדות האגם המר מדרום למעוז לקקן, ומותקף מספר פעמים על ידי מטוסי אויב. אבדות חטיבה 14 באותו

לילה - 122 הרוגים, כ-200 פצועים ונעדרים.

יום רביעי 17.10.73

בבוקר, משתתף הכוח (עם "שקד" ומחלקות טנקים מגדס"ר [גדוד סיור] 87 ומגדוד 79 בהקמת מגנן נ"ט באזור גרפיט. החטיבה המצרית המשוויינת 25 שתקפה את ראש הגשר מדרום מושמדת עד שעות הערב.

יום חמישי 18.10.73

בסביבות 10 בבוקר צולחת הפלוגה את תעלת סואץ על גבי דוברות ובהמשך, נתונה לאש ארטילריה עזה והתקפות מטוסים במשך כל אותו יום. בלילה הפלוגה מסופחת לחטיבת שריון 217 (מח"ט נתק'ה ניר) ומקבלת פקודה לנוע למחנות אבו-סולטאן. בכוח של סגן מפקד הפלוגה, שוחט, שהצטרף לטור בתנועה של גדוד 890 מלקקן לתעלה, נהרג בסביבות 5 אחר הצהריים יוסי שלי בהתקפה של מטוסים מצריים על הטור.

ממערב לתעלה

יום שישי 19.10.73

בבוקר סריקה וטיהור של מחנות אבו-סולטאן עם כוח צנחני המילואים 582 (כוח שונרי), ספיגת אש טנקים עמיתים גרמה להרוג ולפצועים מכוח שונרי. לוחמי הפלוגה פינו אותם לתאג"ד. בצהריים התקלות וחיסול לוחם מצרי בודד במחפורת טילים.

אחר הצהריים הפלוגה חוזרת להיות תחת פיקוד חטיבה 14, משתתפת בקרב לכיבוש המתחם המבוצר אורחה (סרפאום) וממלאה תפקיד מכריע בהשמדת גדוד קומנדו מצרי מחטיבה

מוצנחת 150. לוחמי הפלוגה מסתערים על המתחם, גורמים אבידות כבדות למצרים, מחלצים ומפנים לתאג"ד פצועים מגדוד 88 דב לבן. לוחמי הפלוגה כובשים את מתחם "בית החווה" בהשלכת רימונים ואש מקלעים בקרבות ירי מטווחים קצרים. תוך כדי הכיבוש משמידים משאית מצרית עמוסה בחיילים המתהפכת לתעלת המים המתוקים ונדלקת. הלוחמים מאבטחים את המתחם לאורך כל הלילה בהודפס ניסיונות חדירה למתחם של לוחמי אויב. בקרב נפגעו ונשרפו כליל שניים מזחלמ"י הכוח. לפלוגה היו מספר פצועים קל שסירבו להתפנות. אבידות המצרים באזור "בית החווה": נספרו כ-120 הרוגים, אבידות המצרים במתחם הכולל של אורחה - בין 300 ל-400 לוחמים הרוגים.

יום שבת 20.10.73

הלילה ולפנות בוקר עמוס אירועים ותקריות ירי. נפצע בינוני ופונה סמ"ר רענן עוזרד. בצהריים חלק מחיילי הפלוגה עולים על הזחלמ"ם של כוח שונרי. בזחל"ם הראשון בפיקוד רס"ן עמי גלעדי מצוותים 3 מחיילי הפלוגה ומ"כ. הכוח נע צפונה ופותח את הציר. באזור פרח 6521 נתקל הכוח במארב נ"ט, שני הזחלמ"ם הראשונים נפגעים מיד ועולים באש, נהרגים בהם 4 מלוחמי כוח שונרי מתוכם 3 קצינים. לוחמי הפלוגה שבזחל"ם הראשון שורדים את הפגיעה. בהמשך הקרב הזה נהרגו גם מפקד פלוגת 202 מכוח שמוליק וסגנו, סרן רפי צוקר וסגן נדב כרמי. אבידות המצרים כ-40 לוחמי קומנדו הרוגים. הכוח המשיך לנוע וכבש את רמפת הטנקים המצרית פוקסטרזט בהורגו כ-6 חיילים מצרים נוספים. נפצעו ופוננו מפקד הכיתה, אלי טייף, והלוחם שלמה בר און (בראונר). הכוח התמקם במחפורות ובבונקרים של הסוללה שהיו עמוסים בכינים ובפרעושים.

יום ראשון 21.10.73

הכוח החזיק בפוקסטרוט וספג הפגזות גם ממצרים וגם מסיני. בהפגזות נהרג יוסי מזרחי, נפצעו ופוגו המ"פ דני גונן והלוחם אבי אלימלך.

יום שני 22.10.73

הפלוגה נעה עם גדוד הטנקים 184, השתתפה בכיבוש אזור גשרי נפישה, הגיעה עד הכפר עז-א-דרינה ועד כביש איסמעילה-קהיר, הקימה מגנן נ"ט והתחפרה. בערב הוכרזה הפסקת האש.

מסלול הקרבות של כוח שמוליק במבצע "אבירי לב"
15 עד 22 באוקטובר 1973

סיפורה של פלוגה א במלחמת יום הכיפורים

בעת שפרצה המלחמה היתה הפלוגה לקראת סיום קורס המ"כים. אמנם השיוך הגדודי היה 890 אך בסיס האם היה מחנה יוסף. בשבוע שקדם לפרוץ המלחמה שהתה הפלוגה במכון וינגייט בסדרת ספורט לקראת סיום קורס המ"כים. ככל שמגיע זכרוני נותרה עוד סדרת חינוך ובזה היה אמור להסתיים הקורס.

ביום שישי, 5 באוקטובר התארגנו לקראת יציאה הביתה. מהר מאוד הגיעה הודעה שבוטלה היציאה ו"יש כוננות" לא דוברה מילה וחצי מילה על מלחמה. בשבת בבוקר קמתי, והיות שלא היה מה לעשות הלכתי לים. שחיתי לעומק והייתי די שקוע בים ולא שמתי לב לנעשה בחוף. בשלב כלשהו הבחנתי באנשים מנפנפים לי ומסמנים לצאת החוצה. יצאתי החוצה ושמעתי שפרצה מלחמה. ארזנו מהר ונסענו למחנה יוסף רק על מנת לקבל הוראה לרדת לגדוד בבית ליד.

הגענו לבית ליד. הגיעו שמועות שהחרמון נכבש. מיד החל תכנון מאולתר לכיבוש החרמון. בשלב כלשהו קיבלנו הודעה לפיה הוחלט להטיס את כל הגדוד לראס-סודר משדה דוב. ירדנו לשדה דב יחד עם כל הגדוד. לא יודע איך קבעו את סדר ההטסות אבל הפלוגה היתה במטס האחרון, שכלל 3 קרנפים. המבנה החל לטוס לכוון ראס-סודר. זמן קצר לאחר ההמראה הופיע איש צוות אוויר ושאל מי מפקד הכוח. נלקחתי לקברניט (ככל שזכור לי טייס בשם אבירם) שהודיע לי שהוא לא יכול לטוס לראס-סודר והוא משנה נתיב לכוון רפידים. לשאלתי השיב כי אינו יכול לנחות בראס-סודר שכן גדוד טנקים מצרי עולה על השדה. כמובן שלא היה מקום

לוויכוחים ולאחר כשעה נחתנו ברפידים. הטייס פרק אותנו על המסלול ומיד המריא.

היתה שעת ערב והשדה היה חשוך כולו. עוד אנחנו עומדים בשדה עם כל הציוד (היינו עם הרבה ציוד) ולא יודעים מה לעשות תקפו מיגים את הבסיס. הבנתי שלהישאר שם זה לא רצוי. הורדתי את הפלוגה לצידי המסלול ואמרתי לסגני יוסי נגר שילך ויארגן רכבים. יוסי חזר אחר שעה ארוכה עם אוטובוס אחד והודיע שנאלץ להסתפק בזה. עלינו כל הפלוגה על האוטובוס ונסענו מרפידים למיתלה. הכרתי די טוב את סיני מתקופת ההתשה בתעלה והגענו למיתלה בלי בעיות. במיתלה פגשתי את הסמג"ד זאב דרורי ואת דורון רובין שהיה במקום עם גדוד 202.

בימים הראשונים לשהותנו במיתלה עסקנו באבטחת חניוני טנקים (של חטיבה 401). בהמשך הוחלט "לשבור" את מטבע הלשון "לילה שקט עבר על כוחותינו". התארגן כוח של חיילי הפלוגה, עם דרורי, והוחלט לעשות פשיטה על חניון טנקים מצרי באזור של "המחנה הפולני", עוד אתר שהכרתי מתקופת ההתשה.

בלילה שבין 8 ל-9 באוקטובר התחלנו ללכת לכוון המחנה הפולני. כמובן ללא תצ"א, מפות או מודיעין כלשהו. היה לילה בהיר והצלליות שלנו מאד בלטו על החול הבהיר. הייתי בטוח שרואים אותנו מקילומטרים בדיעבד הסתבר שלא. בשלב כלשהו ראינו הבזקים של רתכת. בתצפית יחד עם דרורי זהינו חניון טנקים מצרי. בשלב זה השאיר דרורי את הכוח מאחור ורק צוות מוקטן של מא"גיסט, בזוקאי, וקצין הקישור הארטילרי יחד אתי ועם דרורי זחלנו לעבר החניון וקיצרנו טווח. כשהיינו בטווח ירי נתתי הוראה לאשר ויצמן שהיה עם

בזוקה וללוחם נוסף ששמו לא זכור לי לירות לעבר צלליות הרק"ם שראינו. זיהינו פגיעה. דרורי הפעיל את גדוד המרגמות הכבדות 120 מילימטר שעמד לרשותנו והשטח כולו רעד מנפילת הפגזים.

חניון הטנקים המצרי, פעל על פי התרגולות ופתח באש תותחים ומקלעים לכל הכוונים, כשהם מנסים לאתר את מיקום הכוח התוקף. היתה להם אוריינטציה טובה, ולאחר דקה או שתיים נפלו פגזי מרגמה בקרבתנו. הכוח ניתק מגע והחל בריצה לעבר קווי כוחותינו. דרורי קרא ברשת לגדוד הטנקים של אילן לבנון ששלח לעברנו שלושה טנקים לחילוץ. לאחר דקות של ריצה בדיונות עם כל הציוד, חברנו עם הטנקים, עלינו על הסיפון שלהם והסתלקנו מהמקום. אותנו לילה אבטחנו עד שחר את גדוד הטנקים של אילן לבנון מפני התקפות הקומנדו המצרי. חזרנו להתארגנות ודרורי עלה לחפ"ק הפיקודי לתת דווח על הפעולה. תוצאות הסיוור האלים, או ההתקפה על גדוד השריון המצרי היו טובות. לפי מה שנמסר לי על ידי דרורי, הפעולה הזאת הוכיחה את עצמה מעל ומעבר, המודיעין דיווח שהטנקים המצריים יצאו מהחניון והתפזרו בשטח.

ב-9 באוקטובר ארגן דרורי זחל"מים וזיווד שהגיעו לאזור המיתלה וקיבלנו פקודה לנוע קדימה לקו החזית אל מול גזרת קרת מורה. בשלב זה חברנו לגדוד 202 בפיקודו של דורון רובין. ב-10 באוקטובר נסענו עם גדוד 202 על ציר יורה לאזור יורה 70. במקום פגשנו מחלקת טנקים שספגה פגיעות ישירות ואבדות. הגענו לצומת מצפון לוואדי מבעוק. מוקמנו על הגבעות ממערב לצומת. שכבתי על קצה של דיונה טיווחתי את הארטילריה ודיווחתי על תנועות של הצבא המצרי. במהלך אותו בוקר יצר דרורי קשר ישיר עם דן שומרון, מח"ט

401, שהיה אחראי על הגזרה הדרומית. דן העביר גדוד מרגמות 120 מילימטר לסיוע ישיר. משך מספר שעות טווח דרורי את השטח השולט של קרת מורה עד אשר תצפיתן מצרי זיהה אותו וטיווח את הגבעה במטח ארטילרי שהקפיץ וגלגל את דרורי והקשר גרשון ממרומי עמדת התצפית עד למרגלותיה. גם אני עליתי לעמדת תצפית וטיווחתי את המצרים כל עוד השמש סנוורה את הכוחות המצרים. אחר הצהריים השמש זזה מערבה וסנוורה אותי.

על מנת שאוכל לראות הרכבתי משקפי שמש מה שכנראה עזר למצרים לזהות אותי והם ירו עלי טיל סאגר. הטיל פגע בחלק הקדמי של הדיונה והעיף אותי מהדיונה למטה. במשך 3 ימים התכתשנו כך עם המצרים כשאנו סובלים כל הזמן מטפטופים של הפגזות מצריות. ב־13 באוקטובר נשלחנו לאבטח את אגף הגדוד במאמץ 70. מהר מאד הבחנו בתנועות רבות של חי"ר ושריון. מסתבר שאלו היו ההכנות לקרב שלמחרת היום.

ב־14 באוקטובר התנהל הקרב המוכר כיום כקרב ואדי מבעוק. עם שחר יצא טור משוריין של חטיבה 3 המצרית ממתחם קרת מורה ועלה בוואדי מבעוק. בראש הטור נע גדוד סיור, כשבראשו נגמשי בי־טי־אר ואחריהם שני טורים של טנקי פי־טי־76, בגיבוי משאיות אספקה ותחמושת. חטיבת השריון 22 מדיוויזיה ממוכנת 6, נשלחה במקביל ככוח עתודה, בסיוע חי"ר, על ציר דרומי יותר בשם זאבה לכיוון צומת המיתלה.

נפרסנו כל הפלוגה על הדיונות מול הצבא המצרי באזור צומת נווה־יורה. עסקנו בעיקר בטיווח. בדיעבד את רוב העבודה עשתה המסייעת של גדוד 202. ג'יפי התול"ר (שספגו אבדות) פגעו בטנקים המצרים והארטילריה עשתה בחי"ר

המצרי שמות. לקראת הצהריים הצטרף חיל האוויר ובכך למעשה הוכרע הקרב.

בדיעבד נודע שחלק מהכוח המצרי הצליח לעבור אותנו בתוך הוואדי וישב בעורפנו. לא היה לנו מושג שהוא קיים שם. למחרת בבוקר שמענו צעקות בקשר והבנו שטנק נתקל בחי"ר וצועק לעזרה. עלינו על הזחל"מים וזיהינו שהאירוע מתרחש ממזרח לנו. חשנו לעזרת הטנקיסט ובדרך נתקלנו בחוליות של חי"ר מצרי. התפתח קרב במהלכו השמדנו את הכוח המצרי. בקרב זה נפגע ונהרג חברנו רענן ולד ז"ל. עדיין לא נפל לנו האסימון שבעורפנו יושב כוח מצרי גדול.

לאחר יום הגיעו אלינו שני חיילים מצריים וביקשו להיכנע. הם באו ממזרח. סוף-סוף הבנו שיש בעיה ונסענו מזרחה לראות מניין באו. נסענו כל הפלוגה על 3 זחל"מים וטנק בסיוע ישיר. הגענו למעין מכתש ענק בתוך הוואדי בתוכו היה טנק, מספר נגמשי ביי-טי-אר ומספר שריוניות בי-אר-די-אם. אנחנו היינו מעליהם ביתרון מובהק. כשהתקרבונו לשפת המכתש הטנק המצרי הניע והחל לצודד לכוון שלנו. הוריתי לטנק לפגוע בו. נורה פגז אחד שנכנס בבסיס צריח הטנק המצרי. הצוות נטש וכל החיילים המצרים הרימו ידיים ונכנעו. נתנו להם הוראה לצאת מהמכתש. הם החלו לצאת ואנחנו הושבנו אותם בשלשות עם הראש בין הברכיים. היו שם כ-150 איש. הגיעו משאיות ולקחו אותם. ירדנו למטה למכתש ואספנו את כל ציוד שלהם. כל החיילים זרקו את רובי האפ-אן והצטיידו בקלצ'ניקובים, משקפות, מכשירי אס-אל-אס משוכללים, אקדחים וכל טוב העולם.

יום לאחר מכן העביר אותנו דורון רובין לפיקודה של חטיבת שריון מילואים. נסענו במשך לילה שלם עם הזחל"מים

על ציר זאבה עד שהגענו מול המעוז של ראס מסלה. מפקד החטיבה הורה לי לכבוש את המעוז חזרה מהמצרים. שאלתי אותו איזה סיוע ארטילריה ושריון אני מקבל והוא מהר מאד הבהיר שאני לא מקבל כלום. אמרתי לו שבתנאים הללו אני לא מבצע שום פעולה ובטח לא כובש מעוז מבוצר. המח"ט הזה התעקש על כך. עשיתי תצפיות על המעוז וראיתי שהוא ריק ונטוש ואז "הסכמתי" לכבוש אותו. ואכן "כבשנו" את המעוז. בתוך המעוז היה עוקב מים, מכלי גז וכיריים ועוד כל מיני מציאות. באינטואיציה אסרתי על החיילים לגעת בטובין הללו ויצאנו מהמעוז. החיילים ספרו לפלוגת המילואים על כך וצוות של מילואימניקים יצא לאסוף את העוקב, שהיה ממולכד ושני חיילים נהרגו.

נשארנו באזור זה עד סוף המלחמה כשהאירוע היחיד הראוי לציון הינו המצור על הארמיה השלישית. מסוקים היו מגיעים כל ערב מכוון התעלה בגובה נמוך ומעבירים אספקה לארמיה הנצורה. שלחו סוללת טילי נ"מ צ'אפרל שעשתה הרבה רעש ולא הזיקה למסוקים. ערב אחד גדי הנגבי ארגן מארב מא"גים. כשהמסוקים הגיעו (מי-8 ענקיים) כל המא"גים פתחו עליהם באש. לא להאמין כמה כדורים מסוק כזה יכול לבלוע. כשנדמה היה שגם הפעם לא יופלו המסוקים התרסקו שלושתם למימי מפרץ סואץ. יותר לא באו מסוקים. בכך סיימנו את המלחמה.